

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ŽANA RIŠĀRA DELATŪRA
[JEAN RICHARD DE LA TOUR]

SECINĀJUMI,
sniegti 2023. gada 23. martā¹

Apvienotās lietas C-829/21 un C-129/22

TE,

RU, kuru likumiski pārstāv TE

pret

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21)

(*Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

un

EF

pret

Stadt Offenbach am Main (C-129/22)

(*Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmštates Administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Robežkontrole, patvērums un imigrācija – Imigrācijas politika – Direktīva 2003/109/EK – Tādu trešo valstu valstspiederīgo statuss, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji – 9. panta 4. punkts – Statusa atsaukšana vai zaudēšana – 14. pants – Pastāvīgais iedzīvotājs, kurš ieguvis uzturēšanās tiesības dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kura ir piešķirusi viņam pastāvīgā iedzīvotāja statusu – Uzturēšanās atļaujas atjaunošana šajā dalībvalstī – Nosacījumi

I. Ievads

1. Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji², kas ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Direktīvu 2011/51/ES³, 9. panta 4. punktu un 14. pantu.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² OV 2004, L 16, 44. lpp.

³ OV 2011, L 132, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/109”.

2. Šie lūgumi iesniegti saistībā ar strīdiem lietā C-829/21 starp Ganas valstspiederīgo TE, kā arī viņas Vācijā dzimušo meitu RU un *Stadt Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas pilsēta, Vācija) un lietā C-129/22 starp Pakistānas valstspiederīgo EF un *Stadt Offenbach am Main* (Ofenbahas pie Mainas pilsēta, Vācija).

3. Strīds lietā C-829/21 attiecas uz kompetentā ārvalstnieku dienesta atteikumu atjaunot TE uzturēšanās atļauju un izsniegt viņas nepilngadīgajai meitai RU uzturēšanās atļauju un lietā C-129/22 – uz kompetentā ārvalstnieku dienesta atteikumu atjaunot EF uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka, pirmkārt, TE un, otrkārt, EF ir zaudējuši trešās valsts valstspiederīgā pastāvīgā iedzīvotāja statusu Itālijā, jo viņi nebija uzturējušies šīs dalībvalsts teritorijā vairāk kā sešus gadus.

4. Pēc Tiesas lūguma šajos secinājumos tiks izskatīts otrais prejudiciālais jautājums, kas uzdots lietā C-829/21⁴. Ar šo jautājumu Tiesa ir aicināta precizēt atbilstošo datumu, kas, vērtējot šī statusa esamību, ir jāņem vērā uzturēšanās atļaujas atjaunošanas procedūrā dalībvalstī, kas nav valsts, kura ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu.

5. Šajos secinājumos mana vērtējuma noslēgumā ierosināšu Tiesai nospriest, ka uzturēšanās atļaujas atjaunošanas procedūrā dalībvalstī, kas nav valsts, kura trešās valsts valstspiederīgajam ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, atbilstošais datums, kas jāņem vērā, vērtējot šī statusa esamību, ir datums, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums un apliecināšie dokumenti, nevis datums administratīvās procedūras, kurā izskatīts šis pieteikums, posmā vai iespējamās tiesvedības, kurā apstrīdēts lēmums par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju, posmā.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

6. Direktīvas 2003/109 21. apsvērumā ir noteikts:

“Dalībvalstij, kurā pastāvīgais iedzīvotājs nodomājis īstenot uzturēšanās tiesības, jāspēj pārbaudīt, vai attiecīgā persona atbilst nosacījumiem par dzīvošanu tās teritorijā [..].”

7. Šīs direktīvas 2. panta b), c) un d) punktā šīs direktīvas vajadzībām ir paredzētas šādas definīcijas:

- b) “pastāvīgais iedzīvotājs” ir jebkurš trešās valsts pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kā paredzēts 4. līdz 7. pantā;
- c) “pirmā dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas pirmo reizi piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim;
- d) “otrā dalībvalsts” ir jebkura dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kura pirmo reizi piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim, un kurā pastāvīgais iedzīvotājs izmanto savas uzturēšanās tiesības.”

⁴ *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija) lietā C-129/22 skaidri neuzdod šo jautājumu, bet atsaucas uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-829/21.

8. Minētās direktīvas 8. panta “Pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauja” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir pastāvīgs saskaņā ar 9. pantu.

2. “Dalībvalstis pastāvīgajiem iedzīvotājiem izsniedz pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauju. Atļauja ir derīga vismaz piecus gadus; pēc derīguma termiņa beigām to automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu.”

9. Direktīvas 2003/109 9. panta “Statusa atsauksana vai zaudēšana” 4. un 5. punktā ir paredzēts:

“4. Pastāvīgais iedzīvotājs, kas dzīvojis citā dalībvalstī saskaņā ar III nodaļu, nav tiesīgs saglabāt pirmajā dalībvalstī iegūto pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ja šādu statusu piešķir citā dalībvalstī saskaņā ar 23. pantu.

Jebkurā gadījumā, ja persona sešus gadus atrodas prombūtnē no tās dalībvalsts teritorijas, kas piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, attiecīgā persona vairs nevar saglabāt savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu minētajā dalībvalstī.

Atkāpjoties no otrās daļas, attiecīgā dalībvalsts var paredzēt īpašus iemeslus, kuru dēļ pastāvīgais iedzīvotājs var saglabāt savu statusu minētajā dalībvalstī, ja atrodas prombūtnē ilgāk par sešiem gadiem.

5. Attiecībā uz gadījumiem, kas minēti [..] 4. punktā, dalībvalstis, kuras piešķirušas statusu, paredz atvieglotu kārtību pastāvīgā iedzīvotāja statusa atkārtotai iegūšanai.

[..]”

10. Saskaņā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktu:

“Pastāvīgais iedzīvotājs var iegūt tiesības dzīvot citu dalībvalstu teritorijā, kas tai nav piešķirušas pastāvīgi dzīvojošas personas statusu, uz laikposmu, kas ilgāks par trīs mēnešiem, ja tiek izpildīti šajā nodaļā izklāstītie nosacījumi.”

11. Minētās direktīvas 15. pantā “Uzturēšanās nosacījumi otrā dalībvalstī” ir noteikts:

“1. Cik drīz vien iespējams un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc ieceļošanas otrās dalībvalsts teritorijā pastāvīgais iedzīvotājs iesniedz šīs dalībvalsts kompetentajām iestādēm lūgumu par uzturēšanās atļauju.

[..]

4. Pieteikumam pievieno dokumentārus pierādījumus, kas jānosaka valsts tiesību aktos, ka attiecīgās personas atbilst attiecīgajiem nosacījumiem, kā arī pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju un derīgu ceļošanas dokumentu vai to apliecinātas kopijas.

[..]”

12. Direktīvas 2003/109 19. panta “Pieteikumu izskatīšana un uzturēšanās atļaujas izsniegšana” 2. punktā ir paredzēts:

“Ja 14., 15. un 16. pantā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, [...] otrā dalībvalsts pastāvīgajam iedzīvotājam izsniedz atjaunojamu uzturēšanās atļauju. Pēc derīguma termiņa beigām uzturēšanās atļauju automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu. Otrā dalībvalsts paziņo pirmajai dalībvalstij par savu lēmumu.”

13. Šīs direktīvas 22. panta “Uzturēšanās atļaujas atsaukšana un atpakaļuzņemšanas pienākums” 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts:

“Kamēr trešās valsts pilsonis nav saņēmis pastāvīgā iedzīvotāja statusu, otrā dalībvalsts var nolemt atsaukt uzturēšanās atļauju vai atteikties to atjaunot un likt attiecīgajai personai un tās ģimenes locekļiem saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām, ieskaitot izraidīšanas procedūras, atstāt tās teritoriju šādos gadījumos:

[..]

b) ja vairs netiek izpildīti 14., 15. un 16. pantā paredzētie nosacījumi.”

B. Vācijas tiesības

14. 2008. gada 25. februāra *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (Likums par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā)⁵, redakcijā, kas piemērojama pamatlietās, 38.a panta “Uzturēšanās atļauja citu Eiropas Savienības dalībvalstu pastāvīgajiem iedzīvotājiem” 1. punktā ir paredzēts:

“Ārvalstniekam, kuram ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tiek piešķirta uzturēšanās atļauja, ja viņš Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā vēlas uzturēties ilgāk par 90 dienām [..].”

15. Šī likuma 51. panta 9. punkta pirmās daļas 4. punktā ir noteikts, ka pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja izbeidzas tikai tad, ja ārvalstnieks uzturas ārpus Vācijas Federatīvās Republikas teritorijas sešus gadus.

16. Minētā likuma 52. panta 6. punktā ir paredzēts, ka uzturēšanās atļauja saskaņā ar šī paša likuma 38.a pantu ir jāatsauc, ja ārvalstnieks zaudē savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu citā Eiropas Savienības dalībvalstī.

III. Pamatlietu fakti un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-829/21

17. Ganas valstspiederīgā TE ieceļoja Vācijas teritorijā 2013. gada 3. septembrī no Itālijas.

⁵ BGBl. 2008 I, 162. lpp., turpmāk tekstā – “*AufenthG*”.

18. Viņai ir Itālijā izsniegta pastāvīgās iedzīvotājas ES uzturēšanās atļauja, un tajā ir norādes “*illimitata*” (beztermiņa) un “*Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]*” ([ES] pastāvīgais iedzīvotājs).

19. Saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu tolaik kompetentais Ofenbahas pilsētas (Vācija) Ārvalstnieku dienests 2013. gada 5. decembrī piešķīra viņai uzturēšanās atļauju uz vienu gadu.

20. 2014. gada 5. augustā TE piedzima RU, kurai bija ļoti nopietna sirds anomālija, kuras novēršanai bija jāveic operācijas un turpmāki izmeklējumi, kas liedza TE turpināt viņas profesionālo darbību. Šajā situācijā TE bija jāizmanto sociālie pabalsti, lai uzturētu savu ģimeni.

21. Ar Ofenbahas pilsētas Ārvalstnieku dienesta 2015. gada 30. janvāra lēmumiem tika noraidīti TE un RU 2014. gada 12. novembrī iesniegtie pieteikumi attiecīgi par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu un izsniegšanu, pamatojoties uz to, ka viņām nebija iztikas līdzekļu, kas paredzēti *AufenthG* 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā. TE un RU tika aicinātas atstāt Vācijas teritoriju un brīdinātas par viņu izraidīšanu uz Itāliju vai Ganu.

22. Ar 2015. gada 20. novembra spriedumu *Verwaltungsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas Administratīvā tiesa, Vācija) viņu prasību par šiem lēmumiem noraidīja.

23. TE un RU pēc tam lūdza *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) pieņemt to apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

24. Ar 2016. gada 11. marta nolēmumu šī tiesa pieņēma apelācijas sūdzību, jo tai bija nopietnas šaubas par pirmās instances tiesas sprieduma pamatotību, ņemot vērā RU nepieciešamās medicīniskās aprūpes nozīmīgumu, kas, pēc minētās tiesas domām, var būt uzskatāms par izņēmumu no *AufenthG* 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā paredzētā vispārīgā noteikuma.

25. No 2017. gada 1. novembra tiesvedība iesniedzējtiesā tika apturēta.

26. 2020. gada 7. septembrī Frankfurtes pie Mainas pilsēta šo tiesvedību atsāka. Tagad tā apgalvo, ka saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu uzturēšanās atļauju TE vairs nav iespējams piešķirt. Proti, viņa neesot uzturējusies Itālijā vairāk kā sešus gadus, tādējādi viņai vairs nav ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa. Saskaņā ar *AufenthG* 9.a pantu neesot vairs iespējams izsniegt TE uzturēšanās atļauju arī tā iemesla dēļ, ka TE un RU dzīvo sociālo dienestu finansētā dzīvoklī, un tas neesot “piemērots mājoklis” šīs tiesību normas izpratnē.

27. Šādos apstākļos *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [*AufenthG*] 38.a panta 1. punkts, kas saskaņā ar valsts tiesībām ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāvīgajam iedzīvotājam, kurš pārceļas uz citu valsti, ir jābūt pastāvīgā iedzīvotāja statusam pirmajā dalībvalstī arī uzturēšanās atļaujas atjaunošanas brīdī, atbilst Direktīvas [2003/109] 14. panta un nākamo pantu normām, kurās vienīgi ir paredzēts, ka pastāvīgajam iedzīvotājam ir tiesības uzturēties citu dalībvalstu teritorijā, kas nav viņam piešķirušas pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ilgāk nekā trīs mēnešus, ja vien ir izpildīti pārējie direktīvas III nodaļā paredzētie nosacījumi?”

- 2) Vai kompetentais ārvalstnieku dienests saskaņā ar Direktīvas 2003/109 14. un nākamo pantu noteikumiem, lemjot par uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikumu saskaņā ar [AufenthG] 38.a panta 1. punktu, ja ir izpildītas pārējās pagaidu atjaunošanas prasības un, it īpaši, ja ārvalstniekam ir stabili un regulāri ienākumi, ir tiesīgs galīgi konstatēt, ka ārvalstnieks pa šo laiku, proti, pēc pārcešanās uz otro dalībvalsti, ir zaudējis statusu pirmajā dalībvalstī saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otro daļu? Vai attiecīgais lēmuma datums ir pēdējā administratīvā vai tiesas lēmuma datums?
- 3) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzīga,
- vai pastāvīgajam iedzīvotājam ir jāpierāda, ka nav beigušās viņa kā pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās tiesības pirmajā dalībvalstī?
- Ja tas tā nav, vai valsts tiesai vai iestādei ir tiesības pārbaudīt, vai ir beidzies pastāvīgajam iedzīvotājam piešķirtās beztermiņa uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš, vai arī tas būtu pretrunā Savienības tiesībās paredzētajam administratīvo lēmumu savstarpējas atzīšanas principam?
- 4) Vai trešās valsts valstspiederīgajai, kura ieceļojusi Vācijā no Itālijas ar pastāvīgo iedzīvotāju beztermiņa uzturēšanās atļauju un kurai ir stabili un regulāri ienākumi, var pārņemt, ka tā nav iesniegusi pierādījumus par piemērotu mājokli, lai gan Vācijas Federatīvā Republika nav izmantojusi Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētās pilnvaras un uzņemšana sociālajā mājoklī bija nepieciešama tikai tāpēc, ka viņai netiek izmaksāts bērnu pabalsts, kamēr viņai nav uzturēšanās atļaujas saskaņā ar [AufenthG] 38.a pantu?"

B. Lieta C-129/22

28. Pakistānas valstspiederīgais EF ieceļoja Vācijas teritorijā 2014. gada 1. aprīlī no Itālijas.
29. Viņam ir pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja Itālijā, un tajā ir norāde "illimitata" (beztermiņa) un "Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]" (pastāvīga uzturēšanās – [ES]).
30. Saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu tolaik kompetentais *Landkreis Offenbach* (Ofenbahas rajons, Vācija) Ārvalstnieku dienests 2014. gada 10. jūlijā piešķīra viņam uzturēšanās atļauju ar derīguma termiņu uz vienu gadu.
31. Uzturēšanās atļauja tika pastāvīgi atjaunota, 2019. gada 28. maijā tolaik kompetentā *Stadt Offenbach* (Ofenbahas pie Mainas pilsēta) to pēdējo reizi pagarināja līdz 2021. gada 13. jūlijam.
32. Uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums, ko saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu EF iesniedza 2021. gada 17. martā, tika noraidīts ar Ofenbahas pie Mainas pilsētas 2021. gada 27. aprīļa lēmumu, būtībā pamatojoties uz to, ka viņš ir zaudējis pastāvīgā iedzīvotāja statusu, jo viņš vairāk kā sešus gadus nebija uzturējies Itālijā.
33. 2021. gada 6. maijā EF par šo lēmumu cēla prasību *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmštates Administratīvā tiesa), lūdzot it īpaši piespriest Ofenbahas pie Mainas pilsētai atjaunot viņa uzturēšanās atļauju saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu.
34. Ofenbahas pie Mainas pilsēta uztur tās 2021. gada 27. aprīļa lēmumā pausto nostāju, proti, ka EF esot zaudējis pastāvīgā iedzīvotāja statusu, jo viņš vairāk kā sešus gadus nebija uzturējies Itālijā.

35. Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai trešās valsts valstspiederīgais, kuram saskaņā ar Direktīvu [2003/109] pirmā dalībvalsts (šajā gadījumā – Itālijas Republika) ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, otrajai dalībvalstij (šajā gadījumā – Vācijas Federatīvajai Republikai) var lūgt atjaunot uzturēšanās atļauju, kas viņam ir izsniegta, īstenojot Direktīvas [2003/109] 14. un nākamos pantus, nepierādot, ka viņam vēl joprojām ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss?”

Ja atbilde ir noliedzīga:

2) Vai tas, ka ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss, otrajā dalībvalstī ir jāpieņem tikai tādēļ vien, ka trešās valsts pilsonim ir pirmās dalībvalsts uz neierobežotu laiku izsniegta pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, lai gan tās dalībvalsts teritorijā, kas viņam ir piešķirusi statusu, viņš nav uzturējies sešus gadus?

Ja atbilde ir noliedzīga:

3) Vai otrā dalībvalsts ir tiesīga uzturēšanās atļaujas atjaunošanas ietvaros pārbaudīt, vai ir zaudēts pastāvīgā iedzīvotāja statuss saskaņā ar Direktīvas [2003/109] 9. panta 4. punkta otro daļu, un attiecīgā gadījumā atteikt atjaunošanu, vai arī konstatēt to, ka šis statuss vēlāk ir zaudēts, ir pirmās dalībvalsts kompetencē?

Ja atbilde ir apstiprinoša:

4) Vai šajā gadījumā, lai pārbaudītu Direktīvas [2003/109] 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzēto statusa zaudēšanas iemeslu, ir vajadzīga transponēšana valsts tiesību aktos, precizējot gadījumus, kas izraisa pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanu pirmajā dalībvalstī, vai arī ir pietiekami, ja valsts tiesību aktos, konkrēti neatsaucoties uz [šo] direktīvu, ir noteikts, ka otrā dalībvalsts var atteikt uzturēšanās atļauju, “ja ārvalstnieks zaudē savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu citā Eiropas Savienības dalībvalstī”?”

36. Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus abās lietās.

37. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2022. gada 8. novembra lēmumu šīs abas lietas mutvārdu procesam un galīgā sprieduma pasludināšanai tika apvienotas.

IV. Juridiskā analīze

38. Iesniedzējtiesa lietā C-829/21 uzdotā otrā jautājuma beigās, ko Tiesa lūdza galvenokārt izskatīt šajos secinājumos, būtībā jautā, kāds ir atbilstošais datums, kas jāņem vērā, vērtējot pastāvīgā iedzīvotāja statusa esamību pirmajā dalībvalstī, lai atjaunotu uzturēšanās atļauju otrajā dalībvalstī.

39. It īpaši šī tiesa vēlas noskaidrot, vai tiesvedībā tiesā, kas ierosināta par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju dalībvalstī, kas nav valsts, kura ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts valstspiederīgajam, atbilstošais datums, kas jāņem vērā, ir datums, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums, vai arī datums, kurā par minēto pieteikumu ir pieņemts pēdējais administratīvais vai tiesas lēmums.

40. Iesākumā norādu, ka atbilstoši Direktīvā 2003/109 izveidotajam mehānismam trešās valsts valstspiederīgais var iegūt uzturēšanās tiesības otrās dalībvalsts teritorijā tieši tā iemesla dēļ, ka pirmā dalībvalsts ir piešķirusi attiecīgajai personai pastāvīgā iedzīvotāja statusu saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantu.

41. Proti, minētās direktīvas 14. pantā ir paredzēts, ka attiecīgās personas pastāvīgā iedzīvotāja statuss pirmajā dalībvalstī ir nosacījums uzturēšanās tiesību iegūšanai citu dalībvalstu teritorijā un ir nepieciešams uzturēšanās atļaujas saņemšanai otrajā dalībvalstī. Tādējādi otrajā dalībvalstī piešķirtās uzturēšanās tiesības ir atvasinātas no pastāvīgā iedzīvotāja statusa pirmajā dalībvalstī.

42. Turklāt no Direktīvas 2003/109 9. un 14. panta, kā arī 22. panta 1. punkta b) apakšpunkta, aplūkojot tos kopsakarā, izriet, ka, ja trešās valsts valstspiederīgais nav ieguvis pastāvīgā iedzīvotāja statusu vai ja viņš to ir zaudējis vai ja viņam tas ir ticis atņemts, otrā dalībvalsts var atteikt uzturēšanās atļaujas atjaunošanu un likt attiecīgajai personai atstāt tās teritoriju.

43. Tādējādi nav šaubu, ka dienā, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums otrajā dalībvalstī, ir jāpastāv pastāvīgā iedzīvotāja statusam.

44. Tādējādi lietā C-129/22 nerodas jautājums par atbilstošo datumu, kas jāņem vērā, vērtējot pastāvīgā iedzīvotāja statusa esamību pirmajā dalībvalstī. Proti, EF ieceļoja Vācijā 2014. gada 1. aprīlī. Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētais sešu gadu laikposms, šķiet, ir beidzies 2020. gada 1. aprīlī. Tomēr pēdējais EF uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums Vācijā tika iesniegts 2021. gada 17. martā. Līdz ar to EF nevarēja tikt atjaunota uzturēšanās atļauja Vācijā. Tomēr kompetentajām iestādēm saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 4. punkta pēdējo daļu ir jānoskaidro pirmās dalībvalsts iestādēs, vai šis statuss netika saglabāts.

45. Lietā C-829/21 Tiesa konkrētāk vēlas noskaidrot, kurš datums ir jāņem vērā, lai, izskatot tiesā celto prasību par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju otrā dalībvalstī, novērtētu pastāvīgā iedzīvotāja statusa esamību pirmajā dalībvalstī.

46. Šai ziņā šī statusa esamības novērtēšanas vajadzībām, manuprāt, kā atbilstošus var ņemt vērā trīs dažādus datumus. Tas varētu būt datums, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums otrajā dalībvalstī, vai datums, kurā administrācija lemj par šo pieteikumu, vai arī datums, kurā tiesa pieņem nolēmumu par prasību, kas celta par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju.

47. Runājot par otro un trešo iespēju, uzskatu, ka iespējai atjaunot pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju otrajā dalībvalstī nebūtu jābūt atkarīgai no tā, cik ātri un ilgi šis dalībvalsts kompetentās iestādes izskata un apstrādā pieteikumu.

48. Uzturēšanās tiesības, kuras lūdz piešķirt pastāvīgais iedzīvotājs, – ja uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums patiešām tika iesniegts laikā, kad attiecīgajai personai bija pastāvīgā iedzīvotāja statuss pirmajā dalībvalstī, – nevar būt atkarīgas ne no nejauši izvēlētiem lēmumu pieņemšanas datumiem, ne no laika, kas ir pagājis, kā tas ir lietā C-829/21.

49. Proti, tikai pēc tiesvedības apturēšanas, kas ilga gandrīz trīs gadus (no 2017. gada 1. novembra līdz 2020. gada 7. septembrim), atbildētāja pamatlietā norādīja, ka TE vairāk kā sešus gadus nebija uzturējies Itālijā un ka viņas pastāvīgās iedzīvotājas statuss jau bija beidzies.

50. Tādējādi man šķiet, ka, ja uzturēšanās tiesības otrajā dalībvalstī būtu atkarīgas no pēdējā administratīvā vai tiesas lēmuma pieņemšanas datuma un līdz ar to no tā, cik ātri vai lēni kompetentā iestāde apstrādā uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikumu, tiktu apdraudēta Direktīvas 2003/109 lietderīgā iedarbība.

51. Šī pieeja būtu pretrunā ne tikai šīs direktīvas mērķim trešo valstu valstspiederīgo, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja, tiesības tuvināt Savienības pilsoņu tiesībām⁶, bet arī vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās drošības principiem.

52. Konkrētāk, runājot par tiesvedību tiesā, kas ierosināta par administrācijas atteikumu atjaunot trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās atļauju, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantam un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību būtu pretrunā tas, ka Direktīvas 2003/109 20. pantā paredzētā tiesību aizsardzības līdzekļa izmantošana varētu izraisīt situāciju, ka trešās valsts valstspiederīgais, kas ir pastāvīgais iedzīvotājs, varētu zaudēt uzturēšanās tiesības otrajā dalībvalstī, jo būtu iestājies noilgums šāda veida tiesvedībām un prasītājam šķietami nebūtu iespējams šo apstākli jebkādā veidā ietekmēt⁷.

53. Turklāt attiecīgā akta tiesiskums šādā tiesvedībā tiesā ir jāvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas pastāvēja šī akta pieņemšanas dienā. Tomēr, lai novērtētu, vai trešās valsts valstspiederīgajam ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss pirmajā dalībvalstī, kompetentajai administrācijai jāņem vērā brīdis, kurā ir iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums un apliecinātie dokumenti saskaņā ar Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punktu.

54. Tādējādi pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana laikā, kad pirmajā dalībvalstī norisinās administratīvā procedūra vai tiesvedība tiesā, kas ierosināta pēc atteikuma atjaunot uzturēšanās atļauju, nevar tikt attiecināta uz trešās valsts valstspiederīgo tiesvedībā tiesā, jo ir pagājis noteikts laiks no dienas, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums otrajā dalībvalstī, līdz dienai, kurā tiesa pieņem nolēmumu par administrācijas lēmuma noraidīt šo pieteikumu tiesiskumu.

55. Tomēr pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana administratīvās procedūras vai tiesvedības tiesā laikā nav bez sekām. Proti, pēc tam, kad administrācija ir pārliecinājusies, ka pastāvīgā iedzīvotāja statuss pirmajā dalībvalstī nav ticis pagarināts saskaņā ar Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta pēdējo daļu, nekas neliedz tai konstatēt, ka pastāvīgā iedzīvotāja statuss trešās valsts valstspiederīgajam ir atņemts vai arī tas ir zaudēts saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otro daļu, un atteikt viņam uzturēšanās atļaujas atjaunošanu vai to atsaukt atbilstoši minētās direktīvas 22. pantam.

56. Tomēr par šo [uzturēšanās atļaujas] atjaunošanas atteikumu vai tās atsaukšanu kompetentajai iestādei ir jāpieņem jauns lēmums, kas var būt par pamatu jaunai apstrīdēšanai, un tādējādi to nevar apstrīdēt sākotnējās procedūras ietvaros.

57. Ņemot vērā šos apstākļus, ierosinu Tiesai nospriest, ka Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkts un 14. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka uzturēšanās atļaujas atjaunošanas procedūrā dalībvalstī, kura nav tā dalībvalsts, kas ir piešķirusi trešās valsts valstspiederīgajam pastāvīgā iedzīvotāja statusu, atbilstošais datums, kas jāņem vērā, lai novērtētu šī statusa esamību, ir datums, kurā

⁶ Skat. Direktīvas 2003/109 2. apsvērumu.

⁷ Pēc analogijas skat. ģenerālvokāta Dž. Hogana [*G. Hogan*] secinājumus lietā Vācijas Federatīvā Republika (Ģimenes loceklis) (C-768/19, EU:C:2021:247, 69. punkts).

iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums un apliecinātie dokumenti, nevis datums administratīvās procedūras, kurā izskatīts šis pieteikums, posmā vai iespējamās tiesvedības, kurā apstrīdēts lēmums par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju, posmā.

V. Secinājumi

58. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) uzdoto otro prejudiciālo jautājumu lietā C-829/21 atbildēt šādi:

Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, kas ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Direktīvu 2011/51/ES, 9. panta 4. punkts un 14. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka

uzturēšanās atļaujas atjaunošanas procedūrā dalībvalstī, kura nav tā dalībvalsts, kura ir piešķirusi trešās valsts valstspiederīgajam pastāvīgā iedzīvotāja statusu, atbilstošais datums, kas jāņem vērā, lai novērtētu šī statusa esamību, ir datums, kurā iesniegts uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikums un apliecinātie dokumenti, nevis datums administratīvās procedūras, kurā izskatīts šis pieteikums, posmā vai iespējamās tiesvedības, kurā apstrīdēts lēmums par atteikumu atjaunot uzturēšanās atļauju, posmā.